

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Geresnės teisės akto

(2006/C 24/12)

2005 m. vasario 7 d. Jungtinės Karalystės Europos reikalų ministras Denis McShane ES Tarybai pirmininkausiančios Didžiosios Britanijos vardu kreipėsi į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą dėl tiriamosios nuomonės dėl: „Geresnės teisėkūros“.

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2005 m. liepos 27 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas **Daniel Retureau**.

420-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. rugsėjo 28-29 d. (rugsėjo 28 d. posėdis) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 105 nariams balsavus už, 3 nariams – prieš ir 8 nariams susilaikius.

1. Nuomonės santrauka**1.2 Kaip pagerinti Bendrijos teisėkūros kokybę****1.1 Kas yra geresnė teisėkūra?**

1.1.1 Geresnė teisėkūra yra realus socialinis poreikis, kurį EESRK tenkins, atsižvelgdamas į pilietinės visuomenės ir teisės taikytojų poreikius Europos institucijose ir vyriausybėse.

1.1.2 Geresnė teisėkūra — tai pirmiausia išgilinimas į teisės normos taikytojo padėtį. Todėl yra svarbus dalyvavimo metodas, reiškiantis, kad turi būti konsultuojamasi su pilietinės visuomenės organizacijomis ir socialiniais partneriais ir atsižvelgta į tai, kaip jiems atstovaujama, t.y. su grupėmis, kurios tiesiogiai junta teisės aktų poveikį, ir turi būti konstruktyviai naudojami patariamųjų institucijų išteklių ir kompetencija..

1.1.3 Tai ir saikingesnė teisėkūra, kova su teisės aktų gausa ir teisyne supaprastinimas, kadangi tokia teisės aktų gausa sukuria teisinį neaiškumą, dėl kurio atsiranda prekybos kliūtys; tai ir garantija, kad normos įgyvendinimas bus ryžtingai ir paprastas.

1.1.4 Geresnė teisėkūra reiškia išskirti teisėkūros esmę, siekti tikslų. Tai reiškia, kad bus kuriami lankstūs, lengvai pritaikomi ir gana ilgalaikiai teisės aktai. Tai reiškia griežtą metodą ir ypač darnumą rengiant ir įgyvendinant teisės aktus.

1.1.5 Supaprastinimas reiškia, kad bus kiek galima labiau sumažinta teisėje vyraujanti painiava, tačiau tai nereiškia, kad būtina drastiškai apriboti Bendrijos teisėkūros veiklą ar panaikinti reglamentavimą, nes tai prieštarautų pilietinės visuomenės saugumo siekiui ir įmonių, ypač MVĮ, teisinio tikrumo ir stabilumo poreikiams.

1.1.6 Visi pasenę teisės aktai ar jų dalys turi būti aiškiai panaikinti.

1.2.1 Kiekvienas Europos Komisijos generalinis direktoratas (GD), priklausomai nuo jo kompetencijai tenkančių tekstų skaičiaus ir jų sudėtingumo (matuojamo, pavyzdžiui, pagal bendrą eilučių ir vidinių nuorodų į ankstesnius teisės aktus skaičių ir pagal iš jų kylančius administracinius išipareigojimus), turi pasiūlyti proporcingą supaprastinimo programą, kuri bus įtraukta į bendrą Komisijos programą, paaiškindamas savo pasiūlymų būtinumą ir numatomą poveikį siūlomų supaprastinti teisės aktų taikytojams. Ši programa turės nustatyti kiekvienai svarstomų tekstų grupei siūlomas priemones (panaikinimas, pakartotinis nagrinėjimas, kodifikavimas ir pan.) ir numatomus išteklius, kurių reikės jai įgyvendinti.

1.2.2 Komisijos metinis konsoliduotas pranešimas „Teisyne supaprastinimas ir geresnė teisėkūra“ pristatys metinę programą ir nurodys, kaip iš tikrųjų yra įgyvendinama praėjusių metų programa, taip pat savo vidutinės trukmės dabar vykdomos supaprastinimo programos ir savo darbo programos padėtį. Jame bus analizuojama, ko Bendrijos ir nacionaliniu lygiu yra pasiekta supaprastinimo ir geresnės teisėkūros srityje, prireikus pridodant naujus pasiūlymus ir rekomendacijas. Svarbu išvengti pranešimų ir komunikatų, kurių turinys pasikartoja ar sutampa, gausos.

1.2.3 Inicijatyvos teisė nėra neutrali; ji turi lemiamas įtakos teisės aktų prioritetų ir tikslų pasirinkimui, teisės aktų rengimui, formulavimui ir performulavimui, įstatymų leidėjui darant pakeitimus. Pasiūlymo priimti teisės aktą kokybė ir tinkamumas turi tiesioginės įtakos priėmimo procedūros trukmei ir rezultatui. Taigi, jei projektas parengiamas netinkamai, visos susijusios organizacijos ir organizacijos, su kuriomis konsultuojamasi, praras daug laiko ir išteklių.

1.2.4 Pasibaigus teisės akto leidybos procesui, priimto teksto ir direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę kokybė turi pasekmių. Jei tekste esama trūkumų ar jį sunku išaiškinti, kyla ginčų ir tenka išikišti nacionalinėms ir Bendrijos teisminėms institucijoms, o nacionalinėms administracijoms ir teisės aktų taikytojams atsiranda papildomų išlaidų.

1.2.5 Komisija ir teisės aktų leidėjas nėra visažiniai, o socialinė, ekonominė, technologinė realybė yra sudėtinga ir kintanti. Todėl teisės aktų, kurių praktiniai rezultatai skiriasi nuo siekiamų tikslų ar kurių įgyvendinimo kaina yra per didelė administracijai ar teisės aktų taikytojams, radikalus teisės aktų keitimas ar jų darymas lankstesniais nereiškia, kad mažinamas teisės aktų leidėjo autoritetas, bet priešingai — rodo politinę įžvalgą, kuri gali sustiprinti teisės aktų taikytojų pasitikėjimą ir pagarbą teisei.

1.2.6 Vertinimas, pradėtas teisės akto rengimo pradžioje, turi būti baigiamas poveikio tyrimu (ar įvertinimu), kuris parodo, kaip teisės aktas yra iš tikrųjų priimamas, kaip jis įsiterps į jau esamą teisyną, supažindina su galimomis jo įgyvendinimo problemomis.

1.2.7 Komisija, atsiimdama pasiūlymus dėl teisės aktų, kurie jau pradėti vertinti, turėtų pateisinti savo sprendimą nutraukti pradėtą teisės akto rengimo procedūrą, taip pat pasikonsultuoti su teisėkūros ir konsultacinėmis institucijomis bei su pilietinės visuomenės organizacijomis, kurių nuomonės buvo paprašyta ir kurių interesai gali nukentėti, jei šis pasiūlymas bus atsiimtas.

1.2.8 Teisės akto įvertinimas, *ex ante* ir *ex post*, turi būti suvokiamas tik kaip pliuralizmo ir bendro dalyvavimo siekis, kad jam būtų suteiktas neiginčytinas politinis ir praktinis teisėtumas. Įvertinimas *ex ante* pradėdamas prieš pradėdant rengti teisės aktą ir tęsiamas jo rengimo metu; įvertinimas *ex post* atliekamas dviem etapais: pirmiausia, direktyvas perkeliant į nacionalinę teisę arba vykdant reglamentus, kai gali išryškėti pirmieji priėmimo ir vykdymo sunkumai, o po to — per patį poveikio įvertinimą, sekantį po nustatyto realaus įgyvendinimo laikotarpio, kurio metu gali išryškėti netikėtos ar nepageidaujamos pasekmės. Šiame poveikio įvertinime gali būti pateikti atsiliepinimai apie teisės aktą ir jo įgyvendinimo nuostatus ⁽¹⁾.

1.2.9 Neigiamos ar nenumatytos pasekmės gali būti labai įvairios: jų įvertinimas dėl per didelių išlaidų administracijai ar taikytojams turi būti papildytas tyrimu apie jų socialinį, ekonominį poveikį, taip pat poveikį aplinkai bei įtaką pagrindinėms teisėms.

1.2.10 Dera įvertinti, kaip įgyvendinimo galiomis naudojasi Bendrija (tiesioginis taikymas, reglamentavimo komitologija, reguliavimo agentūros) ir nacionalinės institucijos (ministerijos, decentralizuotos valdžios institucijos, nepriklausomos administracinės valdžios institucijos), jų poveikį (teisės akto naudotojams nustatyti administraciniai formalumai, kaina, sudėtingumas) ir kontrolės veiksmų ar galimų sankcijų efektyvumą. Teisės aktų leidėjas turi turėti galimybę kontroliuoti, kaip naudojamosi šiomis galiomis, kurios apima reguliavimą ir įgyvendinimą.

⁽¹⁾ Čia siūlomas metodas skiriasi nuo poveikio vertinimą (*impact assessment*) formuluojančio Komisijos metodo, ypatingai skiriasi teisės aktų projekto koncepcijos ir parengimo etapai. EESRK savo ruožtu mano, kad nacionalinių teisės aktų perkėlimo ir ryžtingo teisėkūros poveikio praėjus tam tikram taikymo laikotarpiui dalyvaujantis vertinimas galėtų puikiai papildyti ir sustiprinti vertinimo sistemą, žinant tikrą padėtį vietoje. Taip bus galima patikrinti, ar teisėkūros intervencija pavyko pasiekti nustatytus tikslus.

1.2.11 Valstybės narės taip pat turi kurti ir tobulinti savo vertinimo priemones, ir pateikia Komisijai ir nacionaliniam teisės aktų leidėjui rezultatų ataskaitą, nurodydamos laimėjimus ir problemas.

1.2.12 Koordinavimo, informavimo ir geriausios nacionalinės praktikos ir jos mainų politika, ir reguliarius perkėlimo į nacionalinę teisę lentelių skelbimas, kaip numatyta Komisijos sprendime, taip pat vidaus rinkos pažangos suvestinė užtikrins efektyvią kontrolę ir leis daryti pataisas.

1.2.13 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, atsižvelgdamas į savo 2000 m. spalio mėn. išpareigojimą (Elgesio kodeksas) toliau teiks metines nuomones dėl visuotinio pranešimo „Teisyno supaprastinimas ir geresnė teisėkūra“, taip pat dėl Komisijos pateiktų komunikatų ir įvairių sektorių ataskaitų dėl teisyno supaprastinimo ir teisės aktų kokybės.

1.3 Išvada

1.3.1 EESRK mano, kad užduotis padaryti Bendrijos teisyną paprastesniu, darnesniu ir tinkamesniu nėra tik metodų ir technikos dalykas, o gilus, politinis klausimas, reikalaujantis intensyvaus visų institucijų dalyvavimo, palaikomo intensyvaus organizuotos pilietinės visuomenės dalyvavimo ir paramos.

NUOMONĖ

2. vadas

2.1 Didžiosios Britanijos atstovai pavedė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui (EESRK) parengti nuomonę dėl geresnės teisėkūros; Komitetui taip pat buvo pavesta parengti nuomonę dėl 12-osios Komisijos ataskaitos dėl Bendrijos teisės supaprastinimo, jis taip pat atsižvelgė į po Europos Vadovų Tarybos dėl Lisabonos strategijos pakartotinio nagrinėjimo parengtą komunikatą „Geresnė teisėkūra, augimas ir užimtumas“, taip pat į naujausią Komisijos sprendimą dėl direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę.

2.2 Komiteto pasiūlymuose nėra ginčijamas Bendrijos metodas, pagrįstas teisinės valstybės (*rule of law*) principu, kuris buvo iš naujo patvirtintas ir įtvirtintas Sutartyje dėl Konstitucijos, ir papildytas tiesioginio pilietinės visuomenės dalyvavimo inicijuojant teisės aktus procedūra. Iš esmės šiuose pasiūlymuose remiamasi 1992 m. Edinburgo Europos Vadovų Tarybos išvadomis, Baltąja knyga dėl valdymo, Lisabonos strategija (2000–2001 m.) ir 2003 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniu susitarimu ir atsižvelgiama į darbus, pradėtus šesių pirminkavusių valstybių ir Tarybos iniciatyva.

2.3 Vis dėlto juose pabrėžiamas pilietinės visuomenės dalyvavimas teisės aktų rengimo, vertinimo ir vėlesnio jų keitimo procese. Komiteto nuomonėmis ir pasiūlymais dėl teisės aktų projektų objekto ir kokybės siekiama konstruktyviai prisidėti prie teisinės ir administracinės aplinkos gerinimo žmonėms ir piliečiams.

2.4 EESRK pripažįsta geresnės teisėkūros svarbą ir pritaria visoms ją gerinti siekiančioms iniciatyvoms. Tačiau jis pabrėžia — negalima bet kurio reglamentavimo laikyti nereikalingu ir trukdančiu ES įveikti jai iškilusius iššūkius. Be to, jis negali pritarti procesui, kuris priverstų Komisiją, kuri yra Bendrijos interesų gynėja ir Europos integracijos variklis, atsisakyti vykdyti savo iniciatyvos teisę ir taip kurti „vis siauresnę tautų Sąjungą.“

I. Geresnė teisėkūra: apie ką kalbame?

3. Geresnė teisėkūra: prioritetinė Bendrijos strategija

3.1 Geresnė teisėkūra — tai geresnis valdymas ir paprastesni bei suprantamesni teisės aktai, kurie pilietinės visuomenės aktyvumą geria Europos institucijų įvaizdį, atskleidami jų gebėjimą efektyviai veikti; taip atkuriamas pilietinės visuomenės pasitikėjimas normų kūrimo institucijomis.

3.2 Šiuo metu lygybės prieš įstatymą principas kelia abejonių dėl galiojančių normų sudėtingumo ir skaičiaus, dėl to, kad sunku gauti taikomus ir dar rengiamus teisės aktus; teisės aktų suprantamumo ir prieinamumo imperatyvai turi vyrauti tiek supaprastinant teisybę, tiek ir rengiant naujus teisės aktų projektus.

3.3 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, 2000 m. iškilmingai paskelbta Nicoje, užtikrina Europos piliečių teisę į gerą administravimą; teisės aktų taikytojų informavimas ir dalyvavimas, pasiūlymo priimti teisės aktą reikalingumas, nepriklausomų ir patikimų ekspertų paslaugos, proporcingumo ir subsidiarumo principų įgyvendinimas, teisės aktų, jų perkėlimo į nacionalinę teisę arba jų taikymo kokybė ir administracinis supaprastinimas yra, teisės aktų taikytojų nuomone, esminės šios teisės veiksmingumo sąlygos.

3.4 Prioritetai „Teisyno supaprastinimas“ ir „Geresnė teisėkūra“ bei su tuo susiję Bendrijos veiksmai priklauso tam pačiam gero valdymo principui ir jiems reikia skirti pakankamai išteklių; jie turi būti integruoti į teisėkūros procesą ir jos

taikymą. Procesui gerai išvirtintus, jis turi būti politiškai palankus atitinkamais ištekliais.

3.5 Teisyno supaprastinimas ir teisėkūros kokybės bei efektyvumo gerinimas tapo absoliučiu Bendrijos prioritetu siekiant konkurencingumo, užimtumo augimo, tvarios plėtros, ES piliečių gyvenimo kokybės, įskaitant Europos žmonių ekonominės veiklos gerinimą vidaus rinkoje ir prekybos mainų su trečiosiomis šalimis atžvilgiu.

3.6 Vis dėlto, pradėti darbai ir iniciatyvos dar nedavė laukiamų rezultatų; dabartinė Lisabonos strategijos nesėkmė, Wim Kok pranešimo teiginiai ir pasiūlymai ir Europos Vadovų Tarybos pradėtas jos atgaivinimas neišvengiamai reikalauja iš naujo įvertinti nuo 1992 metų pradėtą ir nuo 2001 metų ženkliai sustiprintą institucijų ir valstybių narių strategiją, siekiant pagerinti teisėkūrą ir jos taikymą.

3.7 EESRK pritaria Komisijos požiūriui, pagal kurį būtina iš naujo visuotinai įvertinti poreikius ir turimus išteklius. Tai reikia padaryti ir nacionaliniu lygmeniu.

3.8 Taigi Europos sunkumai konkurencingumo, žinių ekonomikos įgyvendinimo požiūriu ir politiniu požiūriu, būtent skaidrumo, dalyvavimo, efektyvumo ir teisėkūros pripažinimo iš piliečių ir žmonių pusės reikalauja ryžtingai sustiprinti arba, kai kuriais aspektais, iš naujo nustatyti metodus ir iš naujo skirti priemones geresnei teisėkūrai 25 narių Europoje, kuri, beje, ateityje ir toliau plės.

3.9 Dabartinė Komisijos strategija aiškiai matyti dviejuose komunikatuose, paskelbtuose 2005 m. kovo mėnesį⁽²⁾ ir turėtų būti papildyta operacinės sistemos pasiūlymu agentūroms šiais metais. Ši sistema, pagal EESRK, turėtų apsiriboti gairių pateikimu, nepažeidžiant agentūrų autonomijos, kurias jau kontroliuoja Audito Rūmai jų biudžetų vykdymo atžvilgiu ir teisminė valdžia ginčų atveju.

3.10 12-joje ataskaitoje „Geresnė teisėkūra 2004 m.“⁽³⁾ primenamas Komisijos veiksmų planas „Reglamentavimo aplinkos supaprastinimas ir gerinimas“, 2003 m. gruodžio mėnesio tarpinstitucinis susitarimas (IS)⁽⁴⁾ ir valstybių narių strategija, įtraukta į tarpvyriausybines veiklos programą, patvirtintą 2002 m. gegužės mėnesį viešosios administracijos ministrų. Savo 11-joje ataskaitoje „Geresnė teisėkūra 2003 m.“⁽⁵⁾ Komisija priminė savo tikslus, kurie, be to, yra detalai išvardyti aštuoniuose teminiuose komunikatuose⁽⁶⁾.

⁽²⁾ KOM(2005) 97 galutinis 2005 03 16 d. ir KOM(2005) 98 galutinis 2005 03 21 d.

⁽³⁾ KOM(2005) 98 galutinis 2005 03 21 d.

⁽⁴⁾ OL C 321 2003 12 31 d.

⁽⁵⁾ KOM(2003) 770 galutinis 2003 12 12 d.

⁽⁶⁾ Būtent „Europos reguliavimo agentūrų sistema“ KOM(2002) 718 galutinis.

3.11 Komisijos veiksmų planas išplaukia iš parengiamųjų ekspertų darbų ir Baltosios knygos apie Europos valdymą 2001 m. ir iš grupės dėl reglamentavimo kokybės, įsteigtos 2000 m. viešosios administracijos ministrų, darbų; nuo šiol egzistuoja gana platus konsensusas.

3.12 Bendrijos teisyne gerinimas jį supaprastinant yra esminis tikslas Komisijai, kuri nusistatė metodologiją ir priemones jam pasiekti.

3.13 Nuo pat Edinburgo Tarybos 1992 m. pradėto proceso dėl supaprastinimo ir proporcingumo ir subsidiarumo principų taikymo, kurio eiga ir pasiekimai jau buvo pateikti 12-oje metinių ataskaitų, pradžios, Komisija priėmė pagrindų nuostatas dėl išankstinių konsultacijų sąlygų, poveikio vertinimų vykdymo, naujos teisėkūros pataisų kokybės ir sąlygų. Vis dėlto, pasiekimai, nors ir realūs, dar teisės naudotojų dar visiškai neįtikina.

3.14 Nuo Airijos pirmininkavimo Tarybai pradėta iniciatyva dėl geresnės teisėkūros 2004 metais buvo pristatyta šešių vadovybių pareiškime dėl geresnės teisėkūros⁽⁷⁾. 2004 m. lapkričio mėnesio Taryba „Konkurencingumas“ nustatė dvidešimt teisės aktų (išskirtus į 15 prioritetų) supaprastinimui ir pradėjo darbus šiuo klausimu 2005 m. vasario mėnesį; Komisija ėmėsi konkretinginti šias kryptis ir būtina, kad pasisektų.

3.15 Savo komunikate „Reglamentavimo gerinimas augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti“⁽⁸⁾, Komisija iš naujo nustato savo 2002 m. požiūrį dėl Lisabonos strategijos peržiūros.

3.16 EESRK yra taip pat nusprendęs, kaip organizuotos civilinės visuomenės institucijos atstovas, prisidėti nuo pat pradžios ir daug aktyviau prie iniciatyvos duoti Europai geresnę teisėkūrą — aiškesnę, darnesnę ir veiksmingesnę, siekiant atliepti teisėtus piliečių ir įmonių lūkesčius. Su Komisija sudarytas protokololas⁽⁹⁾ jam leidžia organizuoti konsultacijas dėl teisėkūros pasiūlymų. Jo nuomonės šiuo požiūriu turi būti įžvalgesnės ir užimti prioritetinę vietą teisėkūros adresatų atžvilgiu.

4. Strategijos dėl geresnės teisėkūros Europoje pagrindai

4.1 Teisėkūra yra prioritetinė Bendrijos veiklos priemonė pagal sutartimis nustatytą juridinę sistemą, skirtingai nuo valstybių narių, kurios gali panaudoti didesnę instrumentų įvairovę.

⁽⁷⁾ Advancing Regulatory Reform in Europe, jungtinis pranešimas, 2004 m. gruodžio 7 d.

⁽⁸⁾ KOM(2005) 97.

⁽⁹⁾ Sudarytas 2001 m. rugsėjo 24 d.

4.2 Teisėkūros gerinimas (esamos ir būsimos) turi siekti ne tik supaprastinimo, bet ir darnaus juridinių koncepcijų naudojimo, pataisų aiškumo, ypač tose srityse, kur teisėkūra yra labiausiai besivystanti, gausiausia ar sudėtingiausia. Pavyzdžiui, galima paminėti su vidaus rinka ir aplinka susijusią teisėkūrą, transporto politiką ar statistiką.

4.3 Lisabonos strategija, o būtent būtinybė gerinti konkurencingumą ir geresnio Europos valdymo tikslas⁽¹⁰⁾ reikalauja imtis nagrinėti reguliavimo funkciją ir jos vykdymo sąlygas, taip pat Europos teisėkūros pasekmes valstybėse narėse (teisėkūra, administravimas), kad būtų užtikrintas vienodesnis teisės taikymas ir teisės aktų daroma vidaus rinkoje. Todėl, perkeltiant teisės aktus į nacionalinę teisę, neturėtų būti pridėdamos nereikalingos nuostatos, o direktyvos neturėtų tapti sudėtingesnės.

4.4 Lisabonos Europos Vadovų Taryba jau buvo prašiusi Komisijos, Tarybos ir valstybių narių nustatyti iki 2001 m. strategiją, skirtą koordinuotais veiksmais supaprastinti reglamentavimo aplinką⁽¹¹⁾. Ji taip pat pabrėžė būtinybę orientotis į naujus ir lankstesnius reglamentavimo būdus.

4.5 EESRK mano, kad šie nauji reglamentavimo būdai, kuriuos jis remia⁽¹²⁾, reikalauja labiau tiesioginio ir nuolatinio civilinės visuomenės dalyvavimo teisės aktų leidimo veikloje, bendradarbiaujant su institucijomis arba labiau autonominiu būdu (bendras reguliavimas ir savireguliacija), kaip numatyta 2003 m. gruodžio mėnesio IS.

4.6 Reikia kurti naujas partnerystes su socialiniais ir ekonominiais veikėjais (labiau mobilizuoti užimtumo ir socialinio dialogo komitetus, kartu sudaryti atskirų sektorių komitetus arba, pavyzdžiui, temines darbo grupes), nes ekonomika tampa globalizuota ir netenka materialumo (skaitmeninė ekonomika ir žinių visuomenė, pramoninės nuosavybės ir autorinių teisių klausimai, įmonių auditas ir nauji instrumentai ir finansinės paslaugos)⁽¹³⁾. Tai sąlygoja tam tikrą abejonę tradicinėmis procedūromis ir instrumentais ar jų gebėjimu prisitaikyti prie greito rinkos vystymosi ir poreikių inovacijos, investicijų ar mokslo ir tyrimų srityse.

⁽¹⁰⁾ Komisijos Baltoji knyga apie Europos valdymą, KOM(2001) 428 galutinis.

⁽¹¹⁾ Komisija patenkino Tarybos prašymą komunikatuose KOM(2002) 275 „Europos valdymas, geresnė teisėkūra“ ir KOM(2002) 278 „Veiksmų planas: reglamentavimo aplinkos supaprastinimas ir gerinimas“ 2002 02 06 d.

⁽¹²⁾ Žr. 2005 m. vasario mėn. EESRK priimtą informacinį pranešimą dėl dabartinės bendro reguliavimo ir savireguliacijos būklės bendroje rinkoje, CESE 1182/2004 fin, 2005 02 10.

⁽¹³⁾ Lamfalussy procedūros pavyzdys reguliuojant finansines rinkas.

4.7 Savo ruožtu Komisija jau vykdo konsultavimo, poveikio vertinimų procedūras, kurių aplinkraštis skelbiamas kasmet, ypač naudojant lyginamąjį metodą „išlaidos–privalumai“, kuri papildoma kitomis priemonėmis, tokios kaip daugiakriterinė analizė. Viena ataskaita apie išlaidas ir pelną Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui vis dėlto nėra visiškai tinkama priemonė visoms teisėkūros sritims ir visoms pasekmėms (pavyzdžiui, visuomenės sveikata, aplinka). Iš tikrųjų, pagrindinių teisių ar bendros svarbos klausimų, kurių išlaidas ir naudą kartais būna sunku įvertinti, įgyvendinimas yra įtrauktas į analizę.

4.8 Be komunikato „Bendrijos *acquis* atnaujinimas ir supaprastinimas“⁽¹⁴⁾, nustatančio veiksmų sistemą, buvo pradėtos dvi labiau specializuotos iniciatyvos: pirmą, dėl žemės ūkio teisės aktų⁽¹⁵⁾ ir 2004 m. žuvininkystės teisės aktų⁽¹⁶⁾, kurių yra ypač daug ir kurie sparčiai keičiasi, ir, antra, dėl vidaus rinkos supaprastinimo (BRS), kuri įgyvendinama nuo 1996 m. ir davė dalinių, bet vilčių teikiančių, rezultatų, nors Taryba ir Parlamentas ja beveik nesivadovavo, ir šiuo metu ji atrodo visiškai apleista⁽¹⁷⁾.

4.9. 2003 m. gruodžio 16 d. institucijų susitarimu (IS) tarp Komisijos, Parlamento ir Tarybos⁽¹⁸⁾ siekiama tarp institucijų pagrįsti atnaujintą įstatymų leidybos funkcijos būdą ir sudaroma daugiau galimybių sutartims, bendram ir savarankiškam valdymui. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas po šio susitarimo patvirtino vieną nuomonę dėl supaprastinimo⁽¹⁹⁾ ir pirmiau minėtą pranešimą dėl alternatyvių valdymo formų⁽²⁰⁾. Anksčiau, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas daugiausia dėmesio skyrė BRS veiksams. Komiteto nuomone, IS turėtų būti įgyvendinamas ypatingą dėmesį skiriant mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir Europos mažų įmonių chartijos taikymui.

4.10 Kartais manoma, kad daugiau nei pusė valstybėse narėse taikomų įstatymų yra Bendrijos; 2000 m. vykdant pasirošimo darbus pateikti su valdymu susiję skaičiai priminė apie 80.000 Bendrijos teisyno *acquis*; šiandien, kiti tyrimai rodo mažesnę išsiplėtojamą, kuris sudaro 10 proc. naujų vidaus įstatymų.

4.11 Bet kuriuo atveju, taikant šiuos įstatymus reikia ne tik juos sudaryti, perkelti į nacionalinę teisę ir pritaikyti Sąjungai ir valstybėms narėms, bet tai reikalauja ir įmonių bei fizinių asmenų, siekiančių susipažinti su įstatymais, jų laikytis ir vykdyti konkrečius administracinius veiksmus, indėlio (*įgyvendinimo išlaidos*).

⁽¹⁴⁾ KOM(2003) 71 galutinis, 2003 02 11 d.

⁽¹⁵⁾ KOM(2001) 48 galutinis, ataskaita dėl žemės ūkio teisėkūros supaprastinimo.

⁽¹⁶⁾ KOM(2004) 820 galutinis, 2004 12 15 d.

⁽¹⁷⁾ BRS iniciatyva buvo susijusi tik su vidaus rinka; Komisija numato apibrėžti visiems sektoriams skirtą horizontalią metodiką; naujas gaires numatoma paskelbti 2005 m. spalį.

⁽¹⁸⁾ OL C 321, 2003 12 31.

⁽¹⁹⁾ OLEB C 112/4, 2004 04 30.

⁽²⁰⁾ CESE 1182/2004 fin.

4.12 Įstatymų sudarymo, jų laikymosi, administracinių bei biurokratinių ištraukimų išlaidas sunku įvertinti, tačiau daugėja kritikos, ypač iš įmonių pusės, kuri formuluojama siekiant pabrėžti dėl to kylančius reikalavimus, sunkumus, kliūtis ir kartais neaiškius veiksmus, dėl kurių, kai kurių nuomone, įstatymų leidyba taps dideliu stabdžiu Europos konkurencingumui, tokiu būdu keldama nerimą Tarybai ir Komisijai. Išlaidos turi būti įvertintos tam, kad būtų rastas objektyvus kokybiškos įstatymų leidybos būdas. EBPO paskaičiavimais, reglamentų įgyvendinimo kaina yra 3-4 proc. Europos BVP⁽²¹⁾.

4.13 Tačiau pasirinktas požiūris taškas pagal įstatymų atitikimo išlaidas ir poveikį konkurencingumui yra susijęs tik su vienu aspektu, kuris žinoma yra neginčytinas, tačiau ne vienintelis ir neprivilegiuotas⁽²²⁾. Vis dėlto, bus įmanoma numatyti būdą laiduojant už geresnę įstatymų leidybą; tai bus toks būdas, kuriuo norint pasiekti tikslus, bus pasiūlytos minimalios įstatymų įgyvendinimo ir laikymosi išlaidos; tai Mandelkern ataskaitos pasiūlymas, kurį Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas norėtų matyti kaip eksperimentinį, dėl pasiūlymų, turėsiančių poveikį įmonėms ir ypač MVĮ.

4.14 Įstatymų leidyba yra politinis veiksmas, kuris už Bendrijos institucijų ir vyriausybių ribų yra susijęs su organizuota civiline visuomene ir visais Europos piliečiais. Didelė dalis kritikos yra dėl skaidrumo trūkumo, Europos teisės sudarymo procedūrų sudėtingumo, nepakankamo jų skaidrumo ir nereikalingo jų sudėtingumo (daugiažodžiavimo), kai pridedami direktyvose nenumatyti reikalavimai. Dėl administracinių procedūrų painumo sumažėja dokumento aiškumas, padaugėja biurokratinių procedūrų ir išlaidų teisės aktų naudotojams. Be to, nevyriausybinių organizacijų ir socialiniai partneriai dažnai skundžiasi dėl formalaus išankstinės konsultavimosi procedūros pobūdžio ir apribojimų, kuriems reikia didelių ir brangių laiko ir ekspertizės investicijų.

4.15 Čia kalbama apie institucijų matomumo, valdymo ir demokratijos problemas tiek institucijoms, tiek ir valstybėms narėms; jos kyla iš Europos ir jos institucijų, kurios šiandien turi rasti greitas ir veiksmingas išėitis, įvaizdžio; tai tuo pačiu reiškia, kad reikia kuo veiksmingiau spręsti augimo, užimtumo ir konkurencingumo problemas Europoje. Valstybės narės taip pat turi numatyti valstybės ir jos administracijų reformą, kadangi joms yra tiesiogiai reiškiamas kritika. Taip pat būtina, kad jos aktyviai prisidėtų prie bendro geresnio valdymo.

⁽²¹⁾ Tarptautinis valiutos fondas ją įvertina 3 proc. BVP; Federalinio plano biuras 2000 m. išlaidas Belgijai įvertino 2,6 proc. Tačiau Geresnio reguliavimo tarnyba pranešime „Less in More“ (2005 m. kovas) ją įvertino 10-12 proc. BVP Jungtinėje Karalystėje, o tai sudaro 30 proc. visų bendro reguliavimo administracinių išlaidų

⁽²²⁾ Teisės aktų nekūrimas taip pat gali būti reikalingas, nors jam ir negali būti atliekamas poveikio vertinimas. Neseniai Komisijos parengtas dokumentas (*staff paper*) vertina Lisabonos gairių netaikymo kaštus.

4.16 Tai turi tiesioginės įtakos Europos idėjos ir ES integracijos pažangai, ypač tuo metu, kai visuomenė susidomėjusi stebi politines diskusijas dėl Sutarties dėl Konstitucijos; mums reikia atsižvelgti į piliečių ir pilietinės visuomenės norą, kad ES teisės aktai būtų aiškesni, paprastesni ir aukštos kokybės, kad administracijos ištaigoms ir įmonėms būtų sumažinta biurokratinė teisės aktų įgyvendinimo našta.

II. BENDRIJOS TEISĖS KOKYBĖS PAGERINIMAS

5. *Acquis* supaprastinimas

5.1 2003 m. Komisija ėmėsi veiksmų, kuriais siekiama sumažinti Bendrijos *acquis* apimtį, pagerinti prieigą prie teisės aktų ir supaprastinti esančius teisės aktus. Tuo remdamasi Komisija parengė supaprastinimo programą ir pateikė apie trisdešimt supaprastinančių iniciatyvų ekonomikos subjektams, piliečiams bei nacionalinėms administracijoms. Šiuo metu teisės aktų leidėjas vis dar nagrinėja 15 teisės aktų pasiūlymų.

5.2 EESRK laukia, kol 2005 m. spalį bus pristatytas naujas Komisijos supaprastinimo programos etapas. Šiuo nauju etapu ypatingai turėtų būti atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių nuomonę (žr. 2005 m. birželio mėn. pradėtą visuomenės nuomonės apklausą interneto svetainėje EUROPA) ir įtraukta sektorių pozicija.

5.3 EESRK primena, kaip svarbu yra įgyvendinti 2003 m. gruodžio mėn. priimtą tarpinstitucinį susitarimą „Geresnė teisėkūra“, ypač jo 36 dalį dėl Tarybos ir Europos Parlamento darbo metodų nagrinėjant supaprastinimo pasiūlymus.

5.4 Kodifikavimas — viena iš esminių supaprastinimo priemonių, turinti teisiškai pakeisti įvairius teisės aktus, juos apjungdama ir suvienodindama. Anksčiau taikyta teisė turi būti panaikinta, tam, kad kodeksas suteiktų teisinę apsaugą, kurios gali tikėtis tie, kuriems ši teisė skirta ir kurie ja naudojami. Tuo tikslu būtina, kad teisės aktų leidėjas, ne taip, kaip Oficialiam leidinių biurui atliekant konsolidavimą, kuris yra techninio pobūdžio ir nesuteikia tokios teisinės apsaugos, bet yra skirtas palengvinti susipažinimą su teise, šiuos kodeksus formaliai patvirtintų. Konsolidavimas yra pasirengimas kodifikavimui.

5.5 Jei kodifikavimas yra atliekamas remiantis nustatyta teise, kodifikuojama teisės sritis turi būti iki tam tikro lygio išbaigta ir stabili. Tačiau jei yra būtina iš dalies pakeisti taikytiną teisę, kai kuriose srityse galima numatyti kitą kodifikavimo formą.

5.6 Jei kuri nors nuostata gali būti įtvirtinta daugiau nei viename kodekse, viename iš jų šios nuostatos įtvirtinimas laikomas pagrindiniu, o kituose kodeksuose ji įrašoma specialia tipografinė forma, su nuoroda į kodeksą, kuriame jos įtvirtinimas yra pagrindinis.

5.7 Jei konsoliduojant iškyla vidinių prieštaravimų, pavyzdžiui, kalbant apie definicijas ar viename tekste vartojamas skirtingas sąvokas, per kiek įmanoma trumpesnį laiką teisės aktų leidėjui turi būti pateikta konsoliduotą tekstą pakeičianti visiškai nauja teksto redakcija.

5.8 Galimos panaikinimo ir kodifikavimo klaidos taisomos ir skelbiamos kiek įmanoma greičiau.

5.9 Nuolatinis konsolidavimas — tai veiksminga supaprastinimo priemonė, kuri gali parodyti, kad būtina konsoliduoti ar keisti teisės aktą, kad jis taptų aiškesnis ir darnesnis; taip palengvinama galimybė susipažinti su galiojančiais teisės aktais.

5.10 EURlex ir PRElex interneto svetainės turėtų suteikti galimybę susipažinti su taikoma teise; visi konsoliduoti galiojančių teisės aktų tekstai turi būti ir toliau nuolat įtraukiami į EURlex.

5.11 Vis dėlto po tam tikro laiko su galiojančiais teisės aktų tekstais tapo sunku susipažinti, kadangi buvo įvestas naujas priegios prie Oficialiojo leidinio metodas; tai gali sutrukdyti susipažinti su visu *acquis*, todėl šią techninę problemą reikia išspręsti.

6. EESRK pasiūlymai dėl taikytinų metodų, siekiant geresnės teisėkūros

6.1 PRElex tinklalapyje turėtų būti prieinama visa teisė, pastarąją pateikiant kartu su susijusiais aktais (įvertinimai, konsultacijos, tyrimai ir paaiškinimai); jei rengiamame teisės akte yra nuoroda į kitas direktyvas ar reglamentus, tai neatsižvelgiant į jų paskelbimo oficialiajame leidinyje datą, su hiper teksto pagalba turėtų būti galimybė į juos patekti tiesiogiai.

6.2 Būtina panaikinti arba pakeisti visas ankstesnes, naujiems teisės aktams prieštaraujančias teisės normas.

6.3 Dauguma šių metodų jau egzistuoja ir yra taikomi, tačiau kai kurie iš jų turi būti patobulinti. Gali būti numatyti kiti metodai ar pataisymai, tačiau jų įgyvendinimas negali apsunkinti ar prailginti ir taip jau labai sudėtingas teisės aktų rengimo procedūras, juo labiau, kad Sutartyje dėl Konstitucinės bendro sprendimo procedūra pakeičiama įprasta teisėkūros procedūra.

6.4 Taigi, Komisija siūlo (COM 2005/097) įsteigti dvi jai pavaldžias darbo institucijas:

- aukšto lygio nacionalinių reglamentavimo ekspertų grupę, kuri Komisijai padės įgyvendinti „Geresnės teisėkūros“ procesą;
- mokslinių ekspertų tinklą, kuris, nagrinėdamas kiekvieną atvejį paeiliui, teiks nuomones dėl pasirinktos metodikos (visų pirma, atliks poveikio įvertinimą).

6.5 Komisija, rengdama teisės aktų projektus, jau ir dabar palaiko ryšius su šiais ekspertais; patirtis parodys, ar oficialus naudojimosi ekspertų paslaugomis išforminimas suteiks pridėtinės vertės palyginus su dabartine praktika.

7. Pasirengimas teisės akto procedūrai:

- a) tai — teisėkūros siekiamų tikslų nustatymas, atsižvelgiant į pirminę teisę ir jau galiojančius teisės aktus, įskaitant ir susijusios srities Teisingumo teismo (ETT) jurisprudenciją; galimybių, kaip geriau pasiekti numatomus ar siekiamus tikslus įvertinimas, laikantis proporcingumo ir subsidiarumo principų, vengiant per didelio teisės aktų kiekio;
- b) tikslų hierarchijos ir prioritetų nustatymas sektoriškomis arba horizontaliomis priemonėmis; Tarybos vaidmuo šioje veikloje; būtinybės priimti teisės aktą įvertinimas, atsižvelgiant į tai, ar sutartyse arba Bendrijos antrinėje teisėje neegzistuoja priemonės, kuriomis galima pasiekti tų pačių tikslų;
- c) planavimas vidutiniam laikotarpiui (datos, darbotvarkė), siekiant užsibrėžtų tikslų, taip pat galima įtraukti naujus partnerius;
- d) numatytiems tikslams pasiekti labiausiai tinkamo teisės akto ar teisės aktų nustatymas: direktyva (pagrindų įstatymas), reglamentas (įstatymas), supaprastinimas (naujo teisės akto sujungimas su pirmesniu teisės aktu, suvienodinant teises koncepcijas ir sąvokas, sisteminius pakeitimų konsolidavimas su anksčiau galiojusia teise, kodifikavimas, teisės normų sąvadas — nesusistemintos teisės aktų sujungimas pakeistame ir supaprastintame teisės akte) arba kitos reglamentavimo formos pasirinkimas kitais alternatyviais metodais (bendras sprendimas, bendras reguliavimas, kontroliuojamas arba nekontroliuojamas savireguliacijavimas, sutarčių sudarymas); supaprastinimo ir išaiškinimo tikslo įtraukimas į visas naujos teisėkūros procedūras;
- e) preliminarūs poveikio tyrimai, susiję ne vien su finansiniais ekonominės naudos analizės aspektais, visų pirma kalbant apie sritis, kuriose nelengva atlikti tokį įvertinimą (pavyzdžiui, aplinkos apsaugos priemonės: poveikis visuomenės sveikatai, biologinė įvairovė, oro arba vandens kokybė; socialinės priemonės: dalyvavimas, gyvenimo ir darbo sąlygos ir numatomas jų poveikis produktyvumui ir ekonominiam efektyvumui arba socialinei gerovei); bendras balansas, atsižvelgiant į visuomenės interesus arba į bendrus interesus (pavyzdžiui, ekonominių ir socialinių teisių efektyvumas) turi būti teigiamas, tačiau apibrėžiant įgyvendinimo nuostatas, kiek įmanoma, reikia vengti per didelių apribojimų, neproporcingai didelių išlaidų arba, atsižvelgiant į nustatytus tikslus, būtina vengti nereikalingos kontrolės ar nereikalingų nuostatų; nors svarbiausias yra finansinis apskaičiavimas, kai kuriais atvejais pirmenybė gali būti suteikta tam tikriems politiniams tikslams;

f) dalyvaujamoji demokratija: alternatyvios reguliavimo formos, tiesiogiai įtraukiančios tuos, kuriems teisės aktai yra skirti; kalbant apie teisinius dokumentus, atliekamos konsultacijos, pirmiausia efektyviai ir pakankamai tiesiogiai ar per jiems atstovaujančias organizacijas įtraukiant labiausiai susijusius pilietinės visuomenės dalyvius, esant reikalui, kreipiantis į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir (arba) Regionų komitetą dėl aiškinamųjų nuomonių; baltųjų ir žaliųjų knygų, kaip parengiamųjų instrumentų panaudojimas bei platus konsultavimasis su pilietine visuomene bei institucijomis; partnerystės su pilietinės visuomenės organizacijomis kūrimas; komunikacijos priemonių panaudojimas, siekiant paaiškinti numatomų priemonių tikslus bei turinį.

8. Teisės akto projektų rengimas pagal EESRK

8.1 Poveikio įvertinimas

8.1.1 EESRK atsižvelgia į Komisijoje poveikio analizei priimamas naujas vidaus gaires, galiojančias nuo 2005 m. birželio 15 d.

8.1.2 Siektinų tikslų apimčiai ir kompleksiskumui proporcingi preliminarūs poveikio tyrimai, po to, kai politiniu lygiu buvo nustatyti teisės aktu siejami tikslai, turėtų būti inicijuojami naudojant generaliniame direktorate ar direktoratuose, norinčiuose imtis iniciatyvos, esančius žmogiškuosius išteklius bei kompetenciją. Tai būtų pirmasis įvertinimo metodas.

8.1.3 Kriterijai ir metodologija gali atitikti iš anksto nustatytam, tačiau vėliau kiekvienam GD pritaikytam standartui ir, atsižvelgiant į poreikius, gali būti pritaikyti tyrimo projektui. Šioje stadijoje gali būti numatytos konsultacijos su tam tikromis geriausiai atstovaujančiomis ar labiausiai suinteresuotomis organizacijomis ir nacionalinių ekspertų organizacijomis dėl taikymo srities, tikslų, priemonės pobūdžio ir numatomo poveikio, nekeliant grėsmės atvirų konsultacijų principui.

8.1.4 Tai, ką EESRK vadina „preliminarus poveikio įvertinimu“⁽²³⁾ galėtų būti parengtas viduje, o esant reikalui ir kreipiantis dėl nepriklausomos išorės ekspertizės ar pasinaudojant nacionalinių ekspertų pagalba pagal Komisijos siūlomą modelį⁽²⁴⁾.

8.1.5 Komitetas reikalauja, kad poveikio analizėje trys Lisabonos strategijos dimensijos: ekonomika, socialiniai ir aplinkosaugos klausimai būtų nagrinėjami tolygiai.

⁽²³⁾ Skirtinga institucijų vartojama terminologija (EESRK – „preliminarus poveikio vertinimas“, o Europos Komisijoje – „poveikio vertinimas“) parodo metodologinį EESRK numatytą skirtumą.

⁽²⁴⁾ KOM(2002) 713 galutinis, 2002 12 11.

8.1.6 EESRK mano, kad svarbu, jog poveikio tyrimui būtų suteikta reikiama vieta teisės aktų rengimo ir taikymo procese; šie tyrimai daugiau nebeturėtų būti laikomi tik privalomomis administracinėmis procedūromis ar neturinčiomis jokios pridėtinės vertės.

8.1.7 Komitetas primygtinai teigia, kad poveikio įvertinimas būtinas bent jau visiems teisės aktams, kurie turės įtakos įvairiuose ūkio sektoriuose veikiančioms įmonėms ir darbuotojams, taip pat visiems teisėms aktams, susijusiems su bendro sprendimo procedūra. Teisės leidybos instrumento arba alternatyvaus sprendimo (bendro reguliavimo, sutarčių, saviregulavimo), pasirinkimas turi būti pagrįstas, kaip nurodyta 2003 m. gruodžio mėn. Institucijų susitarime dėl geresnės teisėkūros, ir atsižvelgiant į tai, kaip jis prisideda prie teisinio ir administracinio supaprastinimo, kurį pajus teisės aktų taikytojai. Vis dėlto, poveikio analizės rezultatai negali būti pakankamas pagrindas teisės akto siūlymui pateikti.

8.2 Konsultavimas ir teisės aktų rengimas

8.2.1 Kita, teisės akto projekto rengimo stadija iš pradžių taip pat vyktų viduje, pagal Komisijos darbo metodus, t.y., vadovaujantis teisės aktų rengimo vadovu, kuris Komisijos juristų ir ekspertų galės būti papildytas; teisės akto projekto rengimo etapas kai kuriai atžvilgiais turėtų likti nebaigtas; iš tikrųjų, konsultavimosi etapo tikslas nėra pateikti galutinį tekstą — su suinteresuotomis šalimis turi būti tariamasi dėl įvairių galimų politinių galimybių.

8.2.2 Šiame etape Tam tikros svarbos projektų atveju taip pat reikėtų kreiptis į konsultacines Bendrijos institucijas arba jos pačios turėtų imtis iniciatyvos; pavyzdžiui, be žaliųjų ir baltųjų knygų, dėl išankstinės konsultacinės nuomonės dėl pasiūlymų priimti teisės aktus, kurie susiję su vidaus rinka, ekonomika, įmonėmis, tarptautine prekyba, išorės santykiais, aplinkos apsauga, socialiniais ir imigracijos klausimais, vartojimu, žemės ūkio srities teisės aktų reforma, galėtų būti kreipiamasi į Regionų komitetą, atstovaujantį vietos ir regionų valdžios institucijoms, ir į EESRK, kaip organizuotos pilietinės visuomenės atstovą. Nuomonė turėtų būti pagrįsta preliminariu poveikio tyrimu, nustatytais tikslais ir būdais, kaip jų pasiekti.

8.2.3 Jeigu nuomonės dėl jau išsamiai parengtų teisės aktų, kurie buvo preliminariai apsvarstyti, pateikiamos per vėlavimą, jos neturi didelio poveikio tokių teisės aktų teksto turiniui. Komitetų ekspertizė galėtų žymiai konstruktyviau prisidėti prie geresnių teisės aktų rengimo ir prie jų suprantamumo ir priimtimumo tiems, kuriems jie skirti, gerinimo.

8.2.4 Šiame etape turi būti vykdomas tiesioginis konsultavimas su suinteresuotais asmenimis ir institucijomis arba nacio-

naliniemis bei vietos organizacijomis ir institucijomis, derinant klasikines priemones (klausymai, seminarai, prašymai pateikti konsultacinę nuomonę) bei elektronines priemones (elektroninis paštas, atsakingo GD tinklalapyje pateikti klausimai). Pagal protokolus, sudarytus su konsultacinėmis institucijomis, pastarosios, žinoma, gali organizuoti konsultavimosi procedūras: šią praktiką reikėtų išvystyti.

8.2.5 Atviro konsultavimosi vykdymas su Bendrijos tinklalapio pagalba reikalauja atitinkamų komunikacijos ir reklamos priemonių panaudojimo, siekiant, kad esmė, apibendrintas turinys ir tinklalapis būtų žinomas kiek įmanoma didesniai asmenų, socialinės ir ekonominės srities dalyvių, įmonių ir su teisės akto projektu susijusių vietos administracijų skaičiui; galėtų būti sukurtas Europos ir nacionalinių organizacijų, vietos valdžios institucijų, nacionalinių ir regioninių ESRK registras, kad būtų galima šioms organizacijoms elektroniniu paštu pranešti, kada bus pradėta konsultavimosi procedūra; galėtų būti įtrauktos ir atitinkamos komunikacijos įstaigos (visa, specializuota ar profesinė spauda...), kurios išplatintų informaciją.

8.2.6 Procedūros pabaigoje Komisijos tinklalapyje turi būti paskelbtas objektyvus konsultacijų rezultatų apibendrinimas. Šiame apibendrinime neturės būti jokios išankstinės nuomonės ar tendencingumo, visų pirma kalbant apie pradinę Komisijos kryptį, taip pat nebūti įtakojamas lobistų, siekiant bendriems interesams suteikti didesnę reikšmę nei atskirų asmenų interesams arba faktams suteikti didesnę reikšmę nei ideologijai.

8.2.7 Priešingu atveju gali iškilti didelių kliūčių, kurias reikės įveikti, kaip, pavyzdžiui, atsitiko dviejų projektų iš „uostų paketo“ atveju (poveikio tyrimo nebuvimas, nesivadavimas tarptautinėmis valstybių narių ratifikuotomis TDO jūrų konvencijomis), direktyvos projekto „paslaugos vidaus rinkoje“ atveju (neatsižvelgimas į teisės aktų suvienodinimą) arba pasiūlymo priimti direktyvą dėl „kompiuteriu įdiegtų išradimų patentavimo“ atveju (kuri sukeldavo juridinės sumaišties ir neaiškumų ir dėl kurios EESRK buvo išreiškęs susirūpinimą. Direktyvą po antrojo skaitymo Parlamentas galiausiai atmetė ⁽²⁵⁾).

8.2.8 Kalbant apie poveikį nacionalinei administracijai, kuri yra pagrindinė Bendrijos teisės vykdytoja, reikėtų taikyti daugelyje šalių jau naudojamus metodus, užmezgant ryšius tarp atitinkamos GD ir nacionalinių administracijų atsakingų tarnybų, juridinių skyrių ir susijusių techninių skyrių. Turės būti numatytas bendradarbiavimas bei vidinių poveikio analizės procedūrų įvertinimas (*benchmarking*) siekiant nustatyti lyginamuosius kriterijus ir atsižvelgti į galutinius teisės aktų adresatus.

⁽²⁵⁾ OL C 61, 2003 3 14 ir OL C 294, 2005 11 25.

8.2.9 Teisės aktų kokybės ir poveikio nustatymo kriterijai turės būti paprasti, kaip kriterijai, pasiūlyti Mandelkern⁽²⁶⁾ pranešime bei kiek įmanoma geriau naudojamosi egzistuojančiais Europos ir nacionaliniais statistikos šaltiniais, kontrolės ir inspektavimo tarnybų patirtimi. Nereikėtų vengti konsultavimosi su vykdymo ir kontrolės personalu, kuris šiuos teisės aktus praktiškai įgyvendins. Jis taip pat numatys informacijos poreikius bei galimus papildomus mokymus arba naujų darbuotojų priėmimą/reorganizavimą, siekiant efektyvaus praktinio įgyvendinimo.

8.2.10 Taigi, bus būtina kiek įmanoma tiksliau nustatyti įgyvendinimo ir techninių poreikių išlaidas kiekviename lygmenyje, atsižvelgiant į susijusioje srityje jau egzistuojančius teisės aktus. Šitaip bus galima geriau susipažinti su įvairiais numatomo teisės akto poveikio aspektais ir mažinant įgyvendinimo išlaidas.

8.2.11 Prie Komisijos sudarytas mokslinių ekspertų tinklas galėtų patobulinti dabar Komisijos naudojamą metodą, siekiant padidinti jos efektyvumą. Jis taip pat turės įvertinti atskirus poveikio tyrimus, susijusius su jam pateiktu projektu ar pakeitimais.

8.2.12 Siekiant nustatyti etapus ir laiko apribojimus, neviršijančius tinkamų teisės akto rengimo terminų, atsižvelgiant į galimas pasekmes ir nenumatytus atvejus, yra būtinas kiekvieno projekto planavimas.

8.2.13 Poveikio analizės, kurios bus įvertintos kaip neišsamos ar nepakankamos, turės būti peržiūrėtos, įskaitant, jei būtina, pasinaudojimą išorės ekspertize. Parlamentas į savo tinklalapį neseniai įtraukė naują rubriką, pavadintą OEIL (įstatymų leidybos observatorija)⁽²⁷⁾, kuri yra susijusi su poveikio tyrimų analize ir kuri, gal būt kritiškai, galėtų papildyti Komisijos jau padarytas publikacijas (nuo 2005 m. Komisijos išpareigojimų lapas ir atskiri įvertinimai kiekvienam projektui, kuriam taikoma bendro sprendimo procedūra).

8.2.14 Perėjus šiuos etapus, taptų įmanoma užbaigti įstatymo pasiūlymą, poveikio tyrimą⁽²⁸⁾ ir finansinę ataskaitą bei paaiškinimų sistemą, kad naudotojai, praktikai ir Bendrijos bei nacionaliniai teisės aktų leidėjai kuo aiškiau suprastų siūlomo įstatymo tikslą, svarbą ir praktines pasekmes. Per šį etapą turi pradėti veikti įsteigti teisės aktų „kokybės kontrolės“ komitetas; jis turi nustatyti praktines įgyvendinimo nuostatas.

⁽²⁶⁾ Keliais reglamentais parengti kaštų vartotojui ir administracijai indikatorius, naudoti ribotą antraščių skaičių: sudėtingumas, tekstų ilgumas, nuorodos į kitus tekstus, deklaratyvių išpareigojimų skaičius ir reikšmė vartotojams ir trečiosioms šalims, mechanizmo valdymui reikalingų darbuotojų skaičius, kilusio ginčo svarba.

⁽²⁷⁾ Teisės aktų leidybos observatorija (<http://www.europarl.eu.int/ceil/>); šiuo metu puslapis „poveikio tyrimai“ yra kuriamas.

⁽²⁸⁾ Komisija jau turi galimybę atnaujinti savo poveikio vertinimą pagal naują arba anksčiau neturėtą informaciją.

8.2.15 Visi šie aspektai turi būti numatyti Komisijos komunikate įstatymų leidėjams ir Bendrijos bei nacionaliniams patariamiesiems organams arba vietiniams įstatymų taikymo ir kontrolės organams.

8.2.16 Jei nustatytas teisės akto pobūdis, reikės tiksliai apibrėžti jo taikymo sritį, atskiriant tai, ką apima numatyta priemonė (direktyva) ir tai, ką galėtų apimti kitokia priemonė (reglamentas) arba tai, ką gali apimti alternatyvus reglamentavimo metodas.

8.2.17 Parengtas įstatymas turės būti aiškus, nedviprasmiškas, be priimto teisinio pagrindo aiškiai paremtas susijusiais sutarčių ir ankstesnių įstatymų straipsniais (neužteks paprastos nuorodos į EBOL). Priešingai, reikės patikslinti pilną pavadinimą ir pateikti priemonių, į kurias atsižvelgiama, turinio santrauką ir reikšmę, kad dokumentą suprastų ne tik specializuoti teisininkai, bet ir dokumento naudotojai). Aiškinamosios dalys ir paaiškinimai bus ypač svarbūs, įstatymų leidybos tikslai ir turinys turės būti aiškiai išdėstyti, aiškiai parengti, vengiant nereikalingų arba trukdančių išplėtojimų.

8.2.18 Tolesnis įstatymų leidybos plėtojimas ir keitimas galės būti įtraukti į pačią įstatymų leidybą (Komisijos ataskaitos praėjus nustatytam taikymo laikui, kurios jau dabar pasitaiko, tipiška peržiūrėjimo sąlyga praėjus tam tikram laikotarpiui, pavyzdžiui trejiems metams)⁽²⁹⁾; todėl gali būti atgalinio ryšio sistema, paremta informacijos prašymu ir civilinės visuomenės, kuri šiuo tikslu turės turėti Bendrijos tarpininką, įtikinėjimams (vienintelis kontaktas su Bendrijos atstovais arba nustatyta Komisijos tarnyba valstybėse narėse nurodytas pačiuose įstatymuose).

8.2.19 Taigi, taikydama peržiūrėjimo sąlygą, Komisija turėtų per nustatytą laikotarpį arba pasiūlyti pakeitimus, arba per tą patį laikotarpį paaiškinti, kodėl ji mano, kad pateikimai yra nereikalingi.

8.2.20 Kai kurie ekspertai siūlo įkurti Europos įstatymų kokybės kontrolės arba tinkamumo tarnybą. Įkurti tam tikrą aukščiausią priežiūros instituciją, turinčią keitimo galią, būtų neproporcinga ir prieštarautų sutartims. Todėl vėl bus svarstoma Komisijos iniciatyvos teisė ir pareiga. Komitetas jokiais būdais nesutinka, kad būtų įsteigta tokia „vyriausioji“ Komisijos iniciatyvos teisės vykdymo kontrolės tarnyba. Komitetas verčiau primygtinai prašo *ex ante* konsultavimosi procedūrų ir preliminarių poveikio tyrimų bei *ex post* tyrimų ir konsultacijų.

⁽²⁹⁾ 2002 m. pristačiusi reglamentavimo sistemos gerinimo veiksmų planą [KOM (2002) 278], Komisija į teisės aktų pasiūlymus įtraukia keitimo/persvarstymo sąlygą priklausomai nuo reglamentuojamo dalyko. Teisės aktų leidėjas turėtų užtikrinti šios nuostatos paisymą priimančias teisės aktus.

8.2.21 Nepriklausomos arba paskirtos reglamentuojančios institucijos turi atsižvelgti į vertinimų tikslą, nes įstatymų komitetų ir reglamentuojančių tarnybų darbas yra sąlyginai numatomas įprastinių įstatymų leidybos procedūrų požiūriu. Įstatymų leidėjas turi turėti galimybę kontroliuoti šių galių vykdymą. Tarnybų administravimo Tarybose taip pat turi būti vienodai atstovaujama socialiniams partneriams.

8.2.22 Vertimų į oficialias ES kalbas kokybė kartais sudaro problemų. Komisijos juristų-lingvistų skaičius ir kompetencija turi būti didinami atsižvelgiant į plėtrą. Formalaus įstatymų sudarymo ir vertinimo ekspertizė įstatymų pasiūlymus sudarantiems tarnautojams turės būti plėtojama viduje siekiant supaprastinimo ir turi būti sustiprintas universitetinis teisinis paruošimas, siekiant įdarbinti kvalifikuotus Europos ir nacionalinius tarnautojus. Kai kurie universitetai jau užsiima tokiu mokymu ir vykdo tyrimus šiose srityse, o jų ekspertizė gali būti naudinga.

8.2.23 Prieš paskelbiant iniciatyvą, Ekspertų komitetai *ad hoc* prie Komisijos arba Komisijos viduje turi teikti aiškius, suderintus ir tinkamo turinio bei redakcijos ir vieningų įvairiuose dokumentų projektuose naudojamų sąvokų pasiūlymus, lyginant su jau galiojančiais teisės aktais. Komisija jau sudarė bendrą praktinį vadovą asmenims, prisidedantiems prie įstatymų pasiūlymų rengimo, siekiant naudojamų teisinių sąvokų ir koncepcijų vienodumo bei suderinamumo. Šias įstatymų rengimo normas reikia įgyvendinti.

8.2.24 Taigi, įstatymų kokybė labai priklausys nuo poveikio tyrimų ir preliminarinių konsultavimosi procedūrų, kurios turi padėti išvengti per daug ir per plačių pakeitimų pradinio projekto atžvilgiu. Pakeitimų kokybė taip pat turi įtakos galutinio teksto kokybei. Jeigu terminai suvienodinti neaiškiai arba per daug abstrakčiai, siekiant, kad visi būtų patenkinti, gali nukentėti teisės akto veiksmingumas ir aiškumas. Terminologijos komitetas (juristų-lingvistų ir ekspertų) galėtų padėti Komisijai iš naujo suformuluoti pasiūlytus pakeitimus, kad būtų išsaugotas pakeitimų, kuriuos ji galės priimti per naują skaitymą, aiškumas ir suderinamumas.

8.2.25 Komitetas pastebi įdomų faktą, kad Komisija savo poveikio įvertinimo gaires patikslina, nustatydama aiškesnius nurodymus, susijusius su ekonomika ir konkurencingumu, ir be kita ko numato, kad būtų analizuojama, ar nepažeidžiama Pagrindinių teisių chartija⁽³⁰⁾. Į šį patikslintą metodą yra įtraukta keletas šioje nuomonėje pateiktų pasiūlymų, ir Komitetas prižiūrės, kad šie pasiūlymai būtų įgyvendinti.

8.2.26 Taip pat turėtų būti numatyti Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo pateiktų pakeitimų poveikio tyrimai, kai tie pakeitimai yra esminiai, naudojant Komisijos parengtą metodą, bet taip, kad be reikalo neužtruktų priėmimo procedūros. Taip EESRK tikisi, kad visos trys institucijos galės priėti bendros

pozicijos poveikio analizės srityje įgyvendinant tarpinstitucinį susitarimą „Geresnė teisėkūra“.

9. Europos Bendrij Teisingumo Teismo našas

9.1 Reikės kiek įmanoma labiau apriboti privalomą rėmimąsi interpretavimais siekiant suprasti įstatymus, nors Teisingumo Teismo interpretavimas, kurį papildo doktrinos ir praktikų interpretavimas, išlieka būtinas. Bet neaiškus ar neuztikrintas įstatymas kelia pavojų teisiniam saugumui, padidina jo įgyvendinimo išlaidas, kadangi nuolat reikia kreiptis į teisės ir techninius ekspertus bei į teismus, pailgėja įgyvendinimo terminai ir padaugėja perkėlimo į nacionalinius teisės aktus netikslumų. Kartais teismai atlieka įstatymų leidėjo funkcijas; todėl kyla pavojus, kad teismai turės išnagrinėti pernelyg daug bylų, todėl bus pažeista piliečių teisė kreiptis į teismą arba bent jau jų teisė į sąžiningą bylos išnagrinėjimą laiku..

9.2 Atsakydamas į išankstinius klausimus, Teisingumo Teismas prisideda gerinant nacionalinių įstatymų suvienodinimą. Tačiau dėl blogos įstatymų kokybės privaloma patikslinti neaiškių nuostatų reikšmę ir teisinę galią, taip ištaisant teisės akto leidėjo klaidą

9.3 Reikėtų optimaliai išnaudoti galimybes sukurti specializuotus pirmosios instancijos teismus, siekiant Teismui suteikti galimybę kuo greičiau priimti sprendimus pirmojoje instancijoje, o antrojoje instancijoje geriau ir greičiau atlikti teisės aktų suderinimo ir pirminės bei Bendrijos antrinės teisės aktų suderinimo vaidmenį.

10. Valstybi nari vaidmuo

10.1 Vyriausybės ir jų atstovai Nuolatiniam atstovų komitete, įvairios sudėties Taryba ir įstatymų leidybos komitetai yra ypač atsakingi už įstatymų sudarymą ir taikymą kaip kartu su Komisija veikianči įstatymų leidžiamoji ir įstatymų vykdomoji valdžia.

10.2 Geresnis bendradarbiavimas tarp teisės aktus perkėliančių ir juos taikančių derybininkų ir ministerijų skyrių turėtų prisidėti nuo projektų tyrimo stadijos, siekiant pagreitinti ir geriau paruošti taikymo nuostatas ir sutrumpinti vykdymo terminus.

10.3 Be išitraukimo į Bendrijos institucijų sistemą ir kompetencijos arba bendrų veikimo būdų perkėlimo, valstybė narė taip pat išvystė vidaus planą; atsirado daug sprendžiančiųjų centrų, decentralizuojant arba išskaidant administracijas ir valstybės tarnybas, kompetencijos buvo perduotos teritorinėms valdžios institucijoms arba nepriklausomiems administraciniam organams ir tarnyboms, turinčioms valdymo ir administravimo teisę, o tai turėjo pasekmių biudžetui. Už Europos

⁽³⁰⁾ IP/05/733

Sąjungos ribų, jai taip pat taikoma ne nacionalinė teisinė tvarka (patvirtinta ir taikoma *pacta sunt servanda* principu), ir jos ekonominis valdymas susilpnėjo tam tikrose srityse (globalizacija ir PPO, bendroji rinka, privatizacija).

10.4 Tačiau valstybės ir administravimo reforma ne visada įgyvendinama greitai, o kompetencijų susikirtimas sudaro netikrumą arba sukelia neigiamą poveikį turinčių teisinių sunkumų įmonėms ir valstybės tarnyboms arba administraciniams teritoriniams vienetams, kurie turi įgyvendinti teisės aktus.

10.5 Valstybė nebėra vienintelis teisės aktų šaltinis — ji į savo nacionalinę teisę perkelia Bendrijos teisės aktus, jų taikymo ir kontrolės tvarką, ne visada aiškiai pasidalindama su vietos valdžios įstaigomis ar decentralizuotomis institucijomis. Todėl kartais atsiranda žymių nukrypimų įvairiose šalyse taikant Bendrijos teisės aktus ir administracinius reikalavimus, o tai yra nenaudinga būtinam suderinimui vidaus rinkoje, nes atsiranda konkurencijos iškraipymai.

10.6 Be aktyvaus valstybių narių politinio ir praktinio bendradarbiavimo Europos įstatymų supaprastinimo ir gerinimo procese, piliečiai šio proceso nepajus, o įdėtos pastangos bus iššvaistytos veltui. Vienintelės valdybos, administracijos, blankų supaprastinimo ir suvienodinimo principai, taip pat ir pasienio srityje, progresuoja, tačiau per lėtai. Taip pat reikia atsižvelgti į „skaitmeninį lūžį“ platinant informaciją teisės normų naudotojams.

10.7 Vis dėlto, daug nacionalinių vyriausybių ir parlamentų suprato poreikį geriau leisti įstatymus ir administruoti, dažnai paklausę tam tikrų civilinės visuomenės sektorių ir įpareigoti prižiūrėti įstatymų kokybę juos rengiant ar perkeliant į nacionalinę teisę, kuria specializuotus organus. Turi būti sudaryta tokios patirties ataskaita, po kurios turi būti keičiamasi patirtimi ir derinami taikomų metodų kriterijai.

10.8 Taip pat turėtų būti atsižvelgta į nacionalinių teismų vaidmenį ir jų apgalvotai teikiamą pagalbą negalutiniams klausimams spręsti; viešoji teisingumo tarnyba paprastai turi būti gerinama procedūrų trukmės požiūriu, o kai kuriais atvejais, asmenų, kuriems taikomi įstatymai priėjimo prie teisingumo kainos požiūriu.

10.9 Komisijai padedančių prie įstatymų kokybės prisidedančių ekspertų (nacionalinių ekspertų grupė ir kitas nepriklausomų, Komisijos rekomenduotų ekspertų tinklas) ⁽³¹⁾ įgaliojimai

⁽³¹⁾ 2005 3 16, KOM (2005) 97 galutinis.

turėtų būti išplėsti, jie turėtų apimti konsultavimą ir perkėlimą į nacionalinę teisę kokybę. Galėtų būti sukurta nacionalinių pilietinės visuomenės sukurta organizacijų ir asmenų, kuriems skirti įstatymai pavojaus skelbimo sistema (konkretus kontaktinis taškas, Europos informacijos centrai ir pan.).

10.10 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas taip pat galėtų pagalvoti apie civilinės visuomenės organizacijų prie skyrių, ypač tokių kaip Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos bei Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyriaus įkūrimą, pavyzdžiui su jo bendrosios rinkos stebėjimo tarnyba ir atnaujinta jo duomenų baze PRISM. Šitaip komitetas galėtų įvertinti Komisijos ataskaitas įstatymų supaprastinimo ir geresnės leidybos srityje, kuo labiau priartėjant prie asmenų, kuriems skirti įstatymai poreikių ir veiksmingiau formuluoti pasiūlymus kaip juos pagerinti.

11. Galutinės nuostatos

11.1 Valstybės narės taip pat bus įpareigtos gerinti įstatymų kokybę, siekiant geresnės konkurencijos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos viduje. Daugeliu atveju, įvairios EBPO ataskaitos rodo ribotus rezultatus siekiamų tikslų, bet kai kurie susikerta su Bendrijos lūkesčiais (reglamentavimo kokybė, administravimo supaprastinimas ataskaitų ir veiksmų pagalba (vieningas valdymas), naujų pagalbos priimant sprendimus priemonių sukūrimas, atviresnės sprendimų priėmimo procedūros (skaidrumas, dalyvavimas), e-administravimas, decentralizavimas ir t.t.).

11.2 EBPO skatina kiekvienoje šalyje įkurti tarnybą, įgaliojimą vertinti naujų reglamentų kainą, kokybę ir poveikį. Jei su Bendrijos įstatymais susijusios skatintinos iniciatyvos ir kriterijai nesutaps su EBPO iniciatyvomis ir kriterijais, siekiant įvairių bendrų 25 valstybių Sąjungos kompetencijų ir Bendrijos įstatymų išbaigtumo, tarp šių dviejų būdų vis tiek yra sinergija ⁽³²⁾.

11.2.1 Be to, yra rengiamas ES ir EBPO projektas dėl Bendrijos teisės integravimo dešimtyje naujų valstybių narių. Todėl turėtų būti numatyta didesnė ES ir EBPO sinergija.

11.3 Perkėlimo problemos daugiausiai kyla iš nacionalinių vyriausybių ir jų centrinių administracijų. Šioje srityje kokybė turėtų būti pagrindinis prioritetas. Terminų laikymasis taip pat yra svarbus, siekiant išvengti laiko padalijimo vidaus rinkoje.

⁽³²⁾ EBPO primygtinai reikalauja privatizuoti valstybines tarnybas ir reformuoti valstybę (administravimo supaprastinimas). Šios rekomendacijos dažnai yra daugiau ideologinės nei praktinės; nacionalinio administravimo vaidmuo tikrai turi tapti veiksmingesnis, tačiau reformos tikslu neturi būti siekiama pakeisti valstybės rinką, kuri ir toliau turi sugebėti atlikti jai priskirtą vaidmenį.

11.4 Sutarties dėl Konstitucijos numatytas bendro sprendimo srities išplėtimas yra svarbus demokratinio požiūriu; kartu su konsultavimosi ir vertinimo procedūromis skirtingais momentais ir skirtingais lygmenimis, procedūros gali tapti ilgesnės ir sudėtingesnės. Taip pradinė projektų kokybė ir direktyvų perkėlimo kokybė gali kompensuoti jų parengimo laikotarpio ištesimą. Taip pat yra labai svarbūs reglamentų kokybės rodikliai ⁽³³⁾.

11.5 Sudėtingiausias yra Bendrijos teisyne klausimas. Ši užduotis yra svarbi ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas abejoja, ar būtini ištekčiai galės būti panaudoti, jeigu valstybės narės neparems politinių sprendimų ir jų finansinio įtraukimo. Todėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas į jas kreipiasi šiuo klausimu.

11.6 Reikėtų pabrėžti, kad dalyvavimas kelia neginčijamus reikalavimus pilietinės visuomenės organizacijoms, institucijoms ir jų atstovams, vyriausybėms ir jų administratoriams. Formalūs arba technokratiniai patarimai negalės susilaukti sėkmės patys savaime, netgi jeigu techninės ir įstatymų leidybos priemonės arba poveikio vertinimo rodikliai būtų tinkami.

2005 m. rugsėjo 28 d., Briuselis

11.7 Nors Komisijai yra suteikta teisė sudaryti tarptautines sutartis Bendrijos vardu (su PPO ir kt.), socialinių ir ekonominių veikėjų organizacijos ir kiti pilietinės visuomenės atstovai taip pat turėtų teisę pareikšti savo nuomonę nacionaliniu ir Bendrijos lygiu. Reikia apsvarstyti atitinkamus principus ir metodus.

11.8 *Acquis* supaprastinimas ir geresnė teisės aktų kokybė nepainiojami su kokia nors ekonominio ir socialinio nesklaidymo ideologija. Jie padeda geriau valdyti, todėl ir geriau techniškai bei politiškai reguliuoti sudėtingą valstybių sąjungos teisės aktų rengimą vadovaujantis demokratiškomis, bendro dalyvavimo ir racionaliomis procedūromis.

11.9 Galiausiai buvo aiškiai išdėstytos problemos ir sprendimo perspektyvos; priemonėmis, kurių imtasi, galima pasiekti nustatytus tikslus. Tad kodėl vis dar tiek mažai praktinių postūmių? Ar yra pasipriešinimo faktorių ir kokie jie? Ar išteklių pakanka ar reikia juos plėsti? Ar visiems susijusiems veikėjams užtenka politinės valios pasiekti sėkmę? Ar galima įveikti kliūtis? Atsakymai į šiuos klausimus lieka neatsakyti, tačiau stipri politinė valia ir ilgalaikis veiksmų vykdymas atrodo yra pagrindiniai veiksniai siekiant bendros sėkmės „supaprastinant Bendrijos teisyne ir geriau leidžiant įstatymus Europoje“.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

⁽³³⁾ Komisija finansavo rodiklių tyrimą Bradfordo universitete; Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas su susidomėjimu laukia jo paskelbimo. Laikiną leidimą galima rasti universiteto tinklalapyje (<http://www.bradford.ac.uk/>).

PRIEDAS

Europos ekonomikos socialini reikal komiteto nuomon s

Tolesni pakeitimai, už kuriuos balsavo mažiausiai ketvirtadalis dalyvavusiųjų, buvo atmesti svarstymo metu:

8.2.7 Punktas

Šį punktą išbraukti.

Paiškinimas

Tai, kad šie pasiūlymai nebuvo priimti, neturi nieko bendro su pirmiau esančiuose punktuose aprašytais silpnomis vietomis. Mano nuomone — kuriai daugelis pritaria — problemos kilo ne dėlto, kad nebuvo pateikti poveikio įvertinimas ar objektyvi rezultatų santrauka. Uostų direktyvos atveju iki šiol direktyvą priimti trukdė nors ir nedideli, tačiau ypač galingi mažumos interesai. Kad iki šiol nebuvo priimtas pasiūlymas dėl paslaugų direktyvos, taip pat kalti stiprūs mažumos interesai, kurie protekcionistinių, nedorų ketinimų turinčių aljansų forma bando pasipriešinti bendram interesui laisvai teikti paslaugas. Sunkumai, susiję su Komisijos pasiūlymu priimti direktyvą dėl kompiuterių įdiegtų išradimų patentavimo, kilo todėl, kad nebuvo įvertinta rizika, jog tam tikra ribota mažumos interesų grupė politiniame procese galėtų pasinaudoti tuo, kad pasiūlymas priimti direktyvą (kuris buvo pateiktas galiojantiems teisės aktams suderinti ir aiškiau suformuluoti) techniniu požiūriu buvo labai sudėtingas.

Požiūriai, kodėl skirtingiems interesams pavyko pirmiau minėtus pasiūlymus priimti direktyvą užvilkinti ar sustabdyti, gali skirtis, tačiau svarstymų EESRK metu tai bet koku atveju parodė, kad pasiūlymai buvo ginčytini.

Subalansuotai, gerai, iš dalies netgi puikiai nuomonei labai ginčytina 8.2.7 punkto redakcija, be kita ko, jokios papildomos naudos neduoda. Todėl reikėtų šį punktą išbraukti ir tai, žinoma, padidintų narių pritarimą šiai nuomonei.

Balsavimo rezultatai:

Už: 31

Prieš: 61

Susilaikė: 3
